

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Юридичний факультет
“16” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛОГІКА**

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D8 «Право»

Освітня програма: «Право»

Факультет юридичний

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, к. філос. н.
Матвієнко І.С.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Закони логіки та методи, які вона використовує відіграють важливу роль в юридичній науці. Для юриста, як професіонала характерні не лише певні процесуальні дії, а й інтелектуальна взаємодія – дискусія осіб, залучених до процесу обговорення і вирішення правових питань, проблем правового пізнання, встановлення істини, також її реалізації. Основою юридичної діяльності постає такий принцип логіки, як обґрунтованість, адже всі рішення правника повинні бути строго доказові та чітко аргументовані. В процесі вивчення дисципліни «логіка» студент має отримати наступні компетентності, а саме: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність бути критичним і самокритичним; здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	«Право»	
Освітня програма	«Право»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни "Логіка" – формування і удосконалення логічної культури мислення, формування раціонально-аналітичного підходу до аналізу різноманітних процесів та явищ сучасного суспільства, активізація творчого потенціалу особистості.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції;

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ;

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему;

ПРН 11. Мати базові навички риторики;

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло;

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма								
	тижні	Усьог о	лекції	Прак т	с.р.				
1	2	3	4	5	6				
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади логічного знання.Поняття і судження як форми міркування									
Тема 1. Предмет, метод і значення логіки	1,2	13	4	4	5				
Тема 2.Поняття як форма міркування	3,4	13	4	4	5				
Тема 3. Логічні відношення між поняттями.	5,6	18	4	4	10				
Тема 4. Судження як форма міркування	7,8	18	4	4	10				
Разом за змістовим модулем 1.	62		3	16	16	30			
Змістовий модуль 2. Умовивід. Логічні основи теорії аргументації									
Тема 5. Загальна характеристика умовиводів. Безпосередні умовиводи	9,10	20	5	5	10				
Тема 6. Індуктивні умовиводи. Умовиводи за аналогією	11,12	18	4	4	10				
Тема 7. Логічні основи теорії аргументації.	13,14	20	5	5	10				

Разом за змістовим модулем 2.	58	15	14	30				
Усього годин	120	30	30	60				

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод і значення логіки	1
2	Поняття як форма міркування та логічна рефлексія	2
3	Логічні відношення між поняттями.	2
4	Судження як форма міркування	2
5	Загальна характеристика умовиводів. Безпосередні умовиводи	2
6	Індуктивні умовиводи. Умовиводи за аналогією	2
7	Логічні основи теорії аргументації.	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і значення логіки.	4
2	Поняття як форма міркування.	4
3	Логічні операції з поняттями.	4
4	Судження як одна з форм мислення.	4
5	Складне судження та його види	4
6	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи	5
7	Логічні основи теорії аргументації та еристика.	5

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні взаємозв'язки між логікою і правом	10
2	Логічні особливості правових понять	10
3	Структура та логічні властивості правових норм	10
4	Закони логіки та юридичне мислення	15
5	Роль формалізованої дедукції в юридичній теорії та практиці	10
6	Логічні основи доказування у судовому дослідженні	15
7	Логічні засоби дослідження слідчих версій	15

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, вирішення задач;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;

- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ. ПОНЯТТЯ І СУДЖЕННЯ ЯК ФОРМА МІРКУВАННЯ		
Практична робота 1. Предмет і значення логіки.	ПРН 12, 19, 20 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло; Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів; Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	10
Самостійна робота 1.Історичні взаємозв'язки між логікою і правом		5
Практична робота 2.Поняття як форма міркування.		10
Самостійна робота 2.Логічні особливості правових понять		10
Практична робота 3. Логічні операції з поняттями.		10
Самостійна робота 3.Структура та логічні властивості правових норм		10
Практична робота 4. Судження як одна з форм мислення.		10
Самостійна робота 4.Закони логіки та юридичне мислення		5
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. УМОВИВІД. ЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ АРГУМЕНТАЦІЇ		
Практична робота 5. Складне судження та його види	ПРН 1, 5, 6, 11 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин; Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему; Мати базові навички риторики;	10
Самостійна робота 5. Роль формалізованої дедукції в юридичній теорії та практиці		10
Практична робота 6. Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи		10
Самостійна робота 6. Логічні основи доказування у судовому дослідженні		10
Практична робота 7. Логічні основи теорії аргументації та еристика.		15
Самостійна робота 7.Логічні засоби дослідження слідчих версій		15
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3796>

- посилання на цифрові освітні ресурси:

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

<https://zno.osvita.ua/master/tznpk/>

<https://learning.ua/matematyka/lohika/> ;

- підручники, навчальні посібники, практикуми:

1. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Практикум з логіки для юристів. К., 2019. – 56 с.

2. Сторожук С.В. Логіка: навчальний посібник / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І.С. Матвієнко. Київ:, 2020. – 370 с.

3. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. 6-те вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2024. – 424 с.;

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:

1. Матвієнко І.С. Методичні вказівки з дисципліни логіка для юристів (студентів ОС “Бакалавр”). - Київ, 2025. - 58 с.

2. Практикум з логіки для студентів спеціальності «Право» / Уклад. Матвієнко І.С. – К., 2023. – 55 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.

2. Гетманова А.Д. Посібник з логіки. – Київ, 2000. – 304 с.

3. Гладунський В.Н. Логіка для студентів економічних спеціальностей: Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 359 с.

4. Жеребкін В.Є. Логіка. – Харків: Основи, К.: Знання, 2008. – 256 с.

5. Конверський А.Є. Логіка. – К.: Четверта хвиля, 2017. – 272 с.

6. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей.

[К: Центр навчальної літератури](#), 2018. – 340.

7. Тофтул М.Г. Логіка. – К.: Академія, 2009. – 336 с.
8. Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. [К: Центр навчальної літератури](#), 2010. – 400 с.
9. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. Підручник – К.: Золоті ворота, 2008. – 256 с.
10. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. - [К: Центр навчальної літератури](#), 2019. – 272.
11. Конверський А.Є. Логіка. Підручник для студентів юридичних факультетів. - [К: Центр навчальної літератури](#), 2019. – 424.
12. Кислюк К. Логіка. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2016 р. – 92.
13. Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та некласична. - [К: Центр навчальної літератури](#), 2018. – 296.
14. Матвієнко І.С. Практикум з логіки. Методичні вказівки. Київ, 2018 р.
15. Ряшко В.І. Логіка. [К: Центр навчальної літератури](#), 2019. – 328.
16. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 392 с.